

PETROZSÉNY és VIDÉKE

h

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 .	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Közgazdaság.

Hosszu évek során vitatás és kapacitálás tárgyát képezte gazdasági berendezkedésünk mikéntje. S ha mi laikus közönség meggyőződést akartunk szerezni kézzel fogható adatok alapján a különféle állítások igazságáról, még megbízható statisztikai adatokhoz se juthattunk. Nem régen jelent meg Pap Dávid e tárgyú munkája, melyre Scheiber Endre adta meg a választ oly meggyőző adatokkal, hogy ezek alapján kezdett kialakulni a nagy közönség véleménye. Matlekovics is hozzá szolt a dologhoz egy mély értelmű, alapos tudásra valló munkával. Az Enyedi Lukács munkája is sajtó alatt van s ha nem esalodunk Andreics János bányatanácsos is dolgozik e kérdés egy fontos részletével, a bányászattal. Öröndetes, hogy most midőn gazdasági fejlődésünk, megélhetésünk ügye, hosszú évtizedekre mondhatni talán mindörökre eldől, sietnek a hozzá értők anemzetet felvilágosítani. Sajnos, hogy a tizenkettedik órában.

Ez azon kérdés, mely a nemzeti életre talán legmélyebben ható és minden esetre egyik leg-égetőbb, legsürgősebb kérdés s azt hisszük csakugyan elérkezett a pillanat, hogy az érvek fegyvere egyinással összeméressék. Minden alkalommal tapasztaljuk, hogy a beszéd társaságokban, összejöveteleknél, casinóban, körben csakhamar e tárgyra terelődik. Minden polgárnak érdeke s így kötelessége is, hogy a maga körében, a nemzet fenmaradásának e fontos ügyét megbeszélje s az ellenvéleményeket a maga nézetére térítse. Bölcse mondja Gróf Széchenyi István, hogy: „Jaj annak

a nemzetnek, mely nem a reális tapasztalás utmutatása szerint, hanem valamely képzelet sugalta emésztetlen elméletek és kísérletek szerint kormányoztatik.”

A fő kérdés az: helyes-e a külön álló vámterület, igen, vagy nem? Nem szabad e kérdést másként tárgyalnunk mint tekintettel annak gazdasági oldalára, mint azon kérdésre, hogy a magyar nemzet gazdasági erejének fokozására, melyik berendezés alkalmasabb.

E szempontból az első sarkalatos feladat: a magyar mezőgazdaság védelme és fejlesztése, mert anyagi jólétünknek, az általános anyagi jólétnek Magyarországon ma még legerősebb alapja a mezőgazdaság.

A másik sarkalatos feladat, hogy ipart kell teremtenünk és fejlesztenünk. Fejlesztenünk kell az ipart magának a mezőgazdaságnak jól felfogott érdekében is. Mert a mezőgazdaság helyzete viruló csak ott lehet, hol lehetőleg közelében iparral foglalkozó lakosság van mint fogyasztó közönség és mint a mezőgazdaság kereskedelmi cikkeinek vevője.

Ha ezt a kettős szempontot vesszük kiinduláslul, az a kérdés, milyen következményei lennének a külön vámterületnek mezőgazdaságunkra. Mindenki előtt tudva van, hogy mintegy három évtizeddel ezelőtt a forgalmi, a közlekedési eszközök átalakulása aránylag mesésen olcsóbb szállítási költségek mellett hozzáférhetővé tette az európai piacokat olyan messzefekvő szűzterületek nyersterményei számára, a melyeknek termelési viszonyai, termelési költségei egészen mások mint a régi kultur államoké.

Hogy tehát az államok el ne veszítsék jöve-

delmőknek és tőke értéküknek legnagyobb részét, agrár vámokkal védekeztek.

A mi mezőgazdaságunk is tehát azon alternatíva előtt áll, hogy vagy tönkre megy, vagy terményeit vámvédelemben kell részesítenie. Igen de vámvédelemben csak oly gazdasági terület részesíthet valamely terményt, a mely saját területén előállított ezen terményt elfogyasztja, sőt lehetőleg behozatalra szorul, de ha valamely terményből több állítatik elő mint a mennyire a belfogyasztás szorul, a védvám teljesen illuzórius. Magyarország pedig az összes fontosabb mezőgazdasági cikkeknek csak nagyon csekély részét képes elfogyasztani; a többiit kivinni kénytelen. A közös vámterület belfogyasztása épen a gabonaművekre nézve melyeknél a verseny a legnyomasztóbban érvényesül, az átlagos termék eredményével körülbelül egyenlő. A szomszéd állam nyers terményekben való fogyasztása állandóan emelkedik s hova-tovább fokozódni fog. Azon ezél felé kell tehát törekednünk, hogy mezőgazdaságunk összes terményei olyan piacon találjanak vevőt a melyen a világversenynyel szembe védelemben részesülünk.

Az bizonyos, hogy az iparfejlesztésnek kilátásai kedvezőtlenebbek a közös vámterület mellett. De öntudatos közgazdasági intézkedések mellett, ha lassabban és nehezebben is, de annál biztosabban lehet haladni s látjuk, hogy már eddig is számbavehető iparunk van. Vannak, kik azt hiszik hogy gazdasági terményeink számára a külföldi piacokon kedvezményeket biztosíthatunk, de ez csak úgy lehet ha mi is kedvezményeket adunk az illető állam iparának, de akkor hogyan védjük meg zsenge iparunkat ezen államok versenyétől?

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

A BOLDOGSÁG.

A boldogság járt erre ma,
A légben még az illata,
S az ő tündöklő fátyolából
Maradt e gyöngyös harmatfátyol.

Igen, az útja erre vitt,
Még hallom zengő lépteit,
Kaczaja zendül a pagonyban
De ő maga, vajh merre, hol van?

Tán ringatózva itt maradt
A sürrő lombu hárs alatt,
Vagy arra, túl tán megtalálnám,
Ott, ott az erdők kékes árnyán.

Tán a közelben, úgy lehet,
Itt járja még a réteket,
Vagy, mely a halmokat befödte,
Elrejtett a lenge kődbe?

Ah mindhiába, nem lelem!
Sem a virágos völgybe lenn,
Sem az erdőn az édes árnyon,
Itt van, tudom, de nem taládom!

Fruzsina.

Az áldozat.

A mint Lajos a szalonba lépett, szomorú melancohiáján örömteli meglepetés villant keresztül: Ormodiné egyedül volt otthon. A látogatók még csak fél óra mulva fognak megérkezni; az idő tehát igen kedvező a fontos ügy megbeszélésére, a mely őt idehozta.

Az ajtóban egy pillanatra megállt, hogy a szalon félhomályában, ebben a hangulattal átszőtt keretben, a bájos arcot csodálja. Olga azonban észre vette őt s mosolyogva nyújtotta feléje a kezét.

— Milyen jókor jött ma!
— Siettem.
— Ugyan?
— Ha az ember utra készül, tenger sok a dolga.

Olga meglepetten kiáltott föl:
— Elutazik? Hova? — Sok időre?
— Hogy hova azt nem tudom, de örökre elmegyek.
— Mit mond? hiszen tegnap még . . .
— Már tegnap elhatároztam, sőt egy hónap óta készülök rá.

Olga megértette őt. De csak ennyit tudott mondani:
— Barátom!
A legyező azonban remegni látszott a kezében.
— Igen, a maga barátja! semmiel sem több, mint csak éppen a barátja! Tudom, hogy nincs jogom szeretni magát, hogy sértés minden vallomásom, de én már nem tudok ezen változtatni . . . a szenvedély legforróbb vágya az, a mit maga iránt érzek.

— Bodó ur! . . . Kérem! . . .
— Nem asszonyom, nem azért jöttem vissza, hogy untassam a . . . a vallomásaimmal.

Ormodiné arcán átsurrant a mosoly egy villanása, Bodó észre vette azt.

— Ugye milyen banális a szerelem nyelve: üres, konvencionális, unott abban minden szó, a melyet a vallomások, a szerelmi ömlengések nagy pillanataiban ajkunkra vesszünk. És az érzés maga milyen fenséges . . . és milyen tragikus. Engem, az én lelkemet, teljesen halmába ejtette; amióta magát szeretem, üldöz minden gondolatom, a hol maga nincs ott, üresnek érzem az emberekkel teli szalonokat, s a nyüzsgő uccákat . . . Boesássem meg; most, hogy távozni készülök, feltárhatom maga előtt a lelkemet.

— De hisz az örűltség, barátom! Elmegy, elhagyja az országot, elvesztí a pozícióját, tönkre teszi a jövőjét; nem is számítva azt, hogy kétségbeejtí szegény édesanyját, aki talán tul sem élné ezt a csapást!

— Nem tudok maga közelében maga nélkül élni.

Néhány percig mind a ketten elhallgattak, az asszony mélyen elgondolkodva nézett a férfi szemei közé aztán a kezét Lajos kezére tette.

— Lássuk csak barátom . . . Ön tudja, kedves Lajos, hogy férjem van, akit ha nem szeretek is úgy, mint azt leánykoromban a házasságról álmodtam, de elvégre még is csak tisztetem őt . . . és tisztetem magamat is annyira, hogy rossz asszonnyá ne legyek.

— Ej, mit tesz az!
— Ön ugyan csak udvarias! köszönöm!

Mosolya azonban, amely ismét megvillant szemeiben, hamar átesapott a komolyságra.

— Önnek nem szabad elutaznia; örökös lelkifurdalásban, szüntelen szemrehányások közt hagyna itt engem . . . Istenem, milyen romantikus ön! Nem ebbe a világba való.

Kereskedelmi szerződések által el lehet érni egy vagy más gazdasági terület védvámjának lezártatását, a mely velünk szemben érvényesül, érvényesülni fog minden más velünk versenyző exportáló területre nézve is, a mely ugyanazon gazdasági területtel szerződéses viszonyban van, mert a legkedvezményezettebb klauzula ma már sarkköve minden nemzetközi kereskedelmi egyezménynek. Nyers terményeinknek tehát olyan piac kell, melyre vámentesen jut be, míg összes versenytársai csak vámfizetés mellett juthatnak. Ezt semmiféle vámszerződésben biztosított előnyök nem pótolhatják.

Vannak, kik azt állítják és számokkal is próbálják bizonyítani, hogyha mindazon iparcikket, melyek most külföldről hozatnak be, idehaza gyártanók, nem szorulna mezőgazdaságunk kivételre. Scheiber Endre nagyon kézzel foghatóan bizonyítja annak az ellenkezőjét. Ugyanis ezen iparcikknek előállítására 489 ezer munkásra volna szükség s ezzel kapcsolatban más foglalkozásuk, mint kereskedők, ügyvédek stb. 92 ezerrel szaporodnának. Ezeknek pedig évi gabona fogyasztása ki tesz egy és fél millió métermázsát, melynek értéke ha métermázsáját 16 koronával számítanak is csak 24 millió koronát tesz ki, holott mi 1903. évben több mint 270 millió korona értékű gabonát szállítottunk a külföldnek. Igaz, hogy bármennyit termeljünk is elfogjuk adni, bevő akad, de az már most a legfontosabb kérdés hogy milyen árban? A veszteség száz milliókat tehet ki az évi különbözetben. Azért mielőtt határoznánk ne rideg elméletek után induljunk, hanem a fenforgó viszonyok behatóan egybevetve az élet szükségletei legyenek a döntők.

A gimnázium hangversenye.

(Megkészt referáda.)

Sok galibát okozott már a „Metrompás”. Nevezetes személy is ez a Gutenberg nemzedék. Nem egyszer, — ha oly bohó nem lenne, — a világot tudná felforgatni indiscretiojával.

Mindig is respectáltam a hírlapírók eme: démonát de hogy úgy megjárjam mint most, soh'se hittem volna.

Meg volt írva már e referáda szépen, be is volt pakolva, annak rendje és módja szerint. Bájós kis tündérek, kiknek ujjait a Musák aranyozták be; bocssássa-nak meg árva fejemnek nem én vagyok az oka, hogy türelmüket a végsőig fokoztam, hanem az a csunya, fe-

kete nyomdafestékes kis ördög, ki a szépen megírott referátát tavaszi illatot lehelő mezőn szépen elvesztette mielőtt még nyomdafestéket láthatott volna. Metrompás, Metrompás! Bosszum fel lehel az égig, te kis fekete ördög. Annyi édes angyalt várakoztattál meg, hogy nevék nyomtatásban legyen. Egyelőre nem a „hymen hírek” között. Tedd jóvá hibádat és nyomdai hibák nélkül szedd sorjába e bájos neveket: Gizuska, Adélka, Irénke, Janka, Mártha, Szidike Elluska, stb. mert jaj neked ha hibázol: kitépem azt a borzos üstöködet, ha mindjárt leendő kiadomat is tisztelem benned! úgy történt biz' ez metrompás: a szedőgyerek elvesztette a szépen megírt referátát és én szegény fejem kérhetek újra ihletet a Musáktól megírandó, a mit egyszer már megírtam, hogy a f. év április 30-án a Wagner szálló termeiben a gimnáziumi szertárak felszerelésének gyarapítására Petrozsényi község tündérei egyesültek a zene istenének kedvelőivel és rendeztek egy minden parányi ízében olyan hangversenyt, a milyent messze földön nem hallhatni.

Elfeledtük, hogy a földön vagyunk. Egy pár órára közelebb állottunk lelkünkkel az egekhez, magasabb sphaérákban repült lelkünk és hogy még nagyobb legyen a varázs: a tündérek sem hiányoztak onnan.

A hangverseny műsorát a bányatársulat zenekarának nyitánya kezdte meg Hakla dirigens vezetése alatt Weber M. Károly „Büvös vadászából” a nyitányt játszották fokozódó hatással. A közönség zajosan megtapsolta a precíz előadást, de tartogatott belőlük a jövő számra, melyért már hónapok óta érdeklődött s nem hiába.

A podiumon a hatalmas akkordok után egyszerre májusi illat terjedt szét, a zephyrek játszadoztak előzőleg rajta, s feszült figyelem közepette lépett reá: tizen-négy tündér.

Egy-egy csodás, semmitmondó, máskor számba sem vehető hangszerezéssel: ceterával foglaltak helyet a podiumon. Sokszor hallottam már e czinogató szerszámot, melynek soha művészi értéket nem tulajdonítottam. Most... csalódtam. Kezdem belátni, hogy még a magyar duda is lehet művészi szerszám, ha biztos kézben van.

Az összhang, a bájos fugák, a siró tremolok, az emelkedő lorgattok és halvány sima piánok Weber Jánosné vezetése alatt előadott Paschinger T. „Spanyol szerenádjával” nemcsak az én zenéhez szokott lelkemet kötötték le, hanem a distingvált hallgató közönségét is, mely a remekmű befejezése után pillanatig néma ihletéből alig tudott felocsudni, hogy orkászertüppással jutalmazza az előadók: Andreics Gizuska, Dániel Stefánia, Dávid Dezsőné, Esztergályos Ágostonné, Horváth Julia, Kubata Ludmilla, Mille Adél, Palencsár Klára, Pokorny Irén, Pokorny Janka, Roth Eugenia, Schulek Mártha, Wagner Szidonia és Weber Elli játékát. Ugy a lelkesült ifjúság s a közönség többi része is frenet-

cus tapsainak engedve még egy pár darabot ismételték meg. Nem hiányzott az elismerés, meg is érdemelték és méltán.

Rózsaszínű szemüveg nélkül hallgattuk eddig is a programot, bár dilettánsokkal volt dolgunk.

Jó fél óra telt bele míg a fokozódó lelkesedés lecsillapult, s most a kritikus epesárga szemüvegét kellett feltennünk, mert akik Köler Ernő „Viszhang” című művével megpróbálkozni mernek, ezek már messze felül állanak a dilettantizmuson. Jer elő epe sárga kritikus szemüveg! Nini! csalódom! Hisz ezen én rózsaszínű látok, bárhogy motoszkál a kritikus fekete ördöge bennem. Keresem a hibákat! Majd ha fagy! Nini az a secund hegédüs alighanem gixert csinált, adta Kubatája nem ügyelt reá. Dehogy az a Köhler úgy írta biz azt, a hogy játsza volt. A fuvala lágy futamai s az elhalványuló zenei festés közepette, mint tavaszi verőfényes napon a pacsirta dala: szép iskolázott „alt” hangon: Rozehnal Ida k. a szólal meg. A cselló bugó baritonja a fuvala lágy futama a hegédi tremoloja, s az ezzel egybehangzó női hang e zenei egésszé egyesülve lekötő figyelmünket, s felsóhajtunk, de kár, hogy vége! A zene kíséretet a társulati zenekar adta e számhoz, mely előzőleg másképp volt tervezve.

A fuvala, melyen Rozehnal János ur kísérté bájós leányát, magas technikája bámulatra ragadott mindenkit, s hiszünk, hogy a jótékony szolgálatában nem egyszer fogunk még gyönyörködni az apa és leánya magas zenei tudásában.

Nem teszem le az epesárga szemüveget. Nem én! Pedig egy dilettans lép a podiumra három komor bácsi kíséretében. Andreics Jenő mondották dilettánsnak. Te kritikus sárga ördög ne fészkelődjél odabent; mert ez az ifjú művész azon gondolkán egy olyan fofortéet talál reád nyomni, hogy arról koldulsz életeden át. Pedig Buchler T. „Andante”-ja és Brech R. „Esti dal”-ja nem enged magával tréfálni, ha mester kezében van a vonó. És az jó kézben van most. Mesterre vallanak azok a kettősök a sima andantek, melyeket Ott Mátyás, Schierl József és Schindler József kísérnek diskrétül, lám a közönségnek te is segítsz tapsolni. Ugy-e? legyőzött az ifjú dilettans művészi játékával. Ugy is volt. Andreics Jenő gondonka játéka szép tehetséggel párosult gyakorlatot árult el. Kapott is sok sok tapsot, biztatásul a jövőre nézve is, hogy többször gyönyörködhessünk játékában. A minden ízében sikerült hangversenyt a bányatársulat zenekara által előadott Mascagni P. „Parasztbecsület” cz. operája zárta be. A zeneőr közönség majdnem egy órán keresztül érezte az előadásában is pompásan sikerült remekművet, melyet a közönség előtt is művészi tehetségről kiváló zenei tudásáról előnyösen ismert Hakla dirigens vezetett.

A társulati zenekar ezuttal is nehéz de kitünően si-

— Abból a korból való vagyok a melyben meghaltak a szerelemért.

Olga egyszerre megragadta a Lajos kezét.

— Ha arra kérném, hogy irántam érzett szerelmét ha nem is a halálal, de más módon bebizonyítsa, megtenné azt?

— Ha az nem ellenkeznék a szerelemmel, mindent megteszek, a mit csak parancsol.

— És igaz ez? Megtenne érettem mindent?

— Mindent. A magáé vagyok; rendelkezék velem, amint csak szeszélye kívánja; még a legbizarrabb óhaját is parancsnak tekintem. Halász volnék, ha bebizonyíthatnám, hogy senki annyira nem szereti magát mint én.

— Nös, legyen! . . . És ha arra kérném, hogy nősüljön meg?

A férfi felpattant a meglepetéstől.

— Megnősüljek?! . . . Maga gunyolódik velem.

— Lám, még azt sem tenné meg érettem, ha kívánnám!

— De, hogy megnősüljek!

— Igen, tegye boldoggá azáltal édes anyját, maradjon itthon, jozanodjék ki a romantikából, . . . ez az amire kérem a szerelmének bebizonyítására.

Az asszony kacér mosollyal hangszolyozta ezt az utolsó mondatot, a férfi szemeiben keresve a feleletet.

— Nősüljek meg, a mikor én magát szeretem!

— Annyi házasságot kötnek a melyekben nyoma sincs a szerelemnek! — De ön nem is tudja talán, hogy kit tartogatok számára? Sejtji?

— Nem.

— Mondja előbb, hogy engedelmeskedik nekem. Tétovázik? Ez hát azaz esküdt szerelm? Tehát csalódtam volna?

— De hisz maga örültnek tartana! — De legyen úgy; nőül veszem azt, akit nekem rendel. A nevét nem is akarom tudni; tökéletesen mindegy.

— A menyasszonya tehát . . . a hugom.

— Annie?!

— Igen. Ön, barátom, nagyon kedves ember; vagyona is van, a származása előkelő, a jövőjében sok a biztató; a hugom pedig bájos, fiatal leány, a hozománya tetemes, a nevelése kifogástalan, egy kissé olyan, mintha a saját leányom volna . . . úgy fogom tehát szeretni önt, mint a bátyámat, mint a fiamat.

— Anni!

— Nos? . . .

— Tuláságosan hasonlít magára!

Olga szemeiben meglepetéshez hasonló villanás tünt fel; valami pillanatnyi zavar, ezt azonban hamar leküzdötte.

— Önnek adom a hugomat; szeresse őt helyettem.

— Oh, maga kegyetlen! . . . azaz, hogy nem is kegyetlen . . . csak nem szeret, sohasem is szeretett.

— Ej, hát annyira csodálatosnak hiszi, hogy a férjemet szeretem? Ha majd megházasodott, jobban meg fogja azt érteni.

— Nem odázhatná el kis időre legalább, hogy Annit feleségül vegyem?

— Vajjon. Hisz ön megígérte nekem, hogy megteszi! . . . Kérem barátom, ne fosszon meg attól az örömtől . . . és ne szalassza el ezt a szerencsét.

— De . . . hisz ez csaknem gyűlöletes, a mit tőlem követel.

— Miért? Igen, ha történt volna valami kettőnk között . . . de szerencsére még csak az árnyéka sem

áll közöttünk semmiféle bűnnek . . . És arról is megvagyok győződve, hogy Anni boldoggá lesz; bizonyos vagyok abban, hogy ön szeretni fogja őt . . . Nem, barátom, ne bántsa semmi lelkifurdalás, nem követelek öntől gyűlöletes dolgot.

— Tehát sohasem fog szeretni? soha? . . . Ugy hát legyen. Tegyen velem, amit akar.

— Ej, ne csináljon olyan szomorú arcot!

Olga két kezébe vette a férfi kezét . . . de az övé jobban remegett még mint emezé.

Két hölgy — vendégek — érkeztek, mosolyogva, udvariasan; a szoba csakhamar megtelt parfümök illatával. A valóság az élet sablonja, fátvolt borított a dráma fölé. Bodó néhány percig részt vett a társalgásban, elmondott két pletykát, azután mosolyogva, udvariasan távozott, mintha nem is a tört szívét hagyta volna ott abban az illatos szobában.

* * *

Az ajtó küszöbén Anni uti köpenyben — még egyszer a nénye karjai közé borul.

— Oh, milyen boldog vagyok! Tudod-e, most már ugy-e megmondhatom, oly régóta szerettem őt!

— Drágám!

— És ő is, ő is szeret! Megsugta nekem, gyengéd hangon, amiből egész szenvedélyt kiéreztem, — megsugta nekem, mikor a kocsiiban a templomba mentünk. —

— Megmondta neked?

— Oh, úgy félttem akkor! Eleintén olyan különös zavart láttam az arcán, valahányszor hozzám közeledett. De most; oh most már egészen más. Imádom!

került munkát végezett, s ily precíz, szépen kidolgozott előadásban Mascagni e világszerte híres művét magas tudással adta elő.

A nagyszámmal jelenlevő intelligens közönség meglegedésének és elismerésének nyilvánításával a koncert befejezése után sem fukarkodott úgy a rendezők, mint a közreműködők iránt, mialatt bevonult a mellékkélségekbe vacsorálni, hogy a tulságosan fűtött termet ezalatt szellőztetni lehessen. Vacsora után kezdődött a kedélyes táncmulatság, melynek csak a pirkadó hajnal vetett véget. Mindenki vidáman és jókedvvel töltötte idejét. A táncban pedig résztvettek nemcsak a fiatalok, hanem az idősebb urak is, nemcsak hisz annyi szép asszony és leány volt ott, hogy csak ritkán és kivételes alkalmakkal lehet annyit együtt látni. Mindenki egy kellemesen eltöltött mulatság emlékével távozott. **Tribun.**

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Mara László, hunyadvármegye főispánja, a petrozsényi állami népiskola gondnoksági elnökévé, hat év tartamára, kinevezte: Andreics János bányatanácsos és bányaigazgatót; alelnökké Janza Vazul szolgabíró, rendes tagokká: Gróf Toldalagi Samu róm. kath. plebánost, Rádik István gör. kath. esperest Kósa Mihály ev. ref. lelkészt, Kantner János m. kir. közszénbánya mérnököt, Henrich Viktor bányagondnokot, Dr. Rosenberg Ignác ügyvédet és Varjassy István községi jegyzőt. — A petrillai állami elemi népiskola elnökévé kinevezte Schreiner József bánya-titkár; alelnökké: Fischer Ferencz bányamérnököt; rendes tagokká: Scheiber Gézát, a csimpai fűrészgár igazgatóját, Loy Károly aknázt, Popper Hugo mérnököt, Claudner Kálmán és Goldman Henrich tisztviselőket és Pák Mihály segédjegyzőt. Oly kezekbe van most már letéve az iskolák ügye, hogy bátran remélhetjük azoknak felvirágzását.

— **Májusi ájtatosságok.** A májusban tartani szokott loretti litániát a róm. kath. templomban minden nap este 6 órákor egész hónapban az gróf Toldalagi Samu plebános végzi. Vasárnapokon d. u. a litániát megelőzőleg egész évfolyamán állandóan hitoktatás lesz a felnőttek számára, a melyet szintén a helybeli plebános tart. A mint értesültünk és tapasztaltuk is a litánián jelen van állandóan Petrozsény intelligens közönsége. A hitoktatást pedig általános érdeklődés közt hallgatja végig a nagy közönség.

— **Rejtélyes eset.** Egy Vulkánban feladott kocsi-ban midőn azt Fogarason leürítették, az apró szén között egy gyermek összedarabolt hullájára akadtak. Hogy miként került a szén közé, az még rejtély.

— **Az országgyűlési választóknak** a folyó évben kiigazított és az 1906. évben érvénnyel bíró ideiglenes névjegyzéke, az újonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-cz 146. és 151. §-a értelmében, f. évi május hó 5-ik napjától kezdve május hó 25-ik napjáig bezárólag a községi tanács-teremben közszemlére ki vannak téve.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t. ezikk 44. §-a értelmében felszólalni és ezen felszólalás ellen észrevételt tenni lehet.

A lépcsőház aljából egy hang felszólt:

— Gyerünk Anni; lekésünk a vonatról!

Az újdonsült menyecske odahajolt a néni füléhez:

— Te, az nem is igaz, hogy elutazunk. Az ő leánykori lakására megyünk! . . . Csak egy hét múlva utazunk el! . . . Így sokkal inkább érzem, hogy felesége vagyok. — Egy kissé elpirult és a fiatal asszonyok cinizmusával tette hozzá: — sőt még inkább a — kedvese. — Oh, Anni! . . . Menj már! Az urad vár! . . . Szobájába visszatérve, Ormódiné hallotta, a mint a kocsi elrobogott a két boldog szerelme mellett.

Egy pillanatra még hallgatta a kerek robaját, aztán egyszerre elhagyta önuralma és összeesett; — fuldokló sírásába ez a hang tört elő a lelke mélyéből:

— Oh, mennyire szerettem! — mennyire szerettem mégis!

A szobaleány, mikor belépett, meglepetten sietett urnőjéhez.

— Asszonyom rosszul érzi magát? Levetkőztessen, asszonyom? — A méltóságos ur várja az ebédnél.

— Megyek . . . mindjárt megyek. Az áldozat legmota szeméiről a könyveket, aztán elment, hogy férjével szemközt helyet foglaljon a csöndes asztal mellett.

Ninon.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránti felszólamlások május 15-ik napjáig bezárólag, a tett észrevételek pedig május 25-ik napjáig bezárólag adandók be.

— **Anyakönyv.** A belügyminister 44,040 szám alatt a következő rendeletet adta ki: Az igazságügyminister uralmát újabb megállapodás folytán az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. törvényezikket módosító 1904. évi törvényeziknek folyó évi július hó elsejére tervezett életbeléptetése, tekintettel a kormányválság megoldatlan voltára, egyelőre elmarad. Ennek folytán tehát az állami anyakönyvek vezetése, valamint az ezzel kapcsolatos eljárás — újabb intézkedésig — a fentemlített időponton túl is az eddigi alapon, az eddigi anyakönyvek másodpéldány füzetek és kezelési nyomtatványok használatával lesz folytatandó. Budapesten, 1905. évi május hó 4-én. Tisza s. k.

— **Egy veszedelmes betörő letartóztatása.** (Saját tudósítónktól.) Nem hiába mondják a Zsilvölgyére, hogy kis Amerika. — Hont talál itt a hontalan és hozzá kenyeret is. — Valóságos asyuma (menhelye) e vidék az emberiség sörpredékének, a bányák mélyében nem ártalmasak, — ott dolgozni kell, ha megakarnak élni, de künn a szabadban is csendesen meghúzva magát, bármily bünterhelné lelkét eléldogélhet, a nélkül, hogy valaki kérdezné: „vajh ki ő és merre van hazája”. Fellelges manapság a bűntető igazság szolgáltatás elől Amerikába menekülni, mert ha valaki tul vetette magát a baniczai hágon, más nevet vesz fel, valahonnan kerít egy igazolványt, — a mi könnyű dolog tolvaj körökben, egy kis szakált ereszt; — élheti vígan világát ép úgy, mint Rosenberg Lajos tévé. Ennek az urnak sikerült 4 éven keresztül, bár több betöréses-lopás terhelte lelkét itt Petrozsényben e név alá rejtőzködve, meghuznia magát, s olykor-olykor kirándulásokat rendezni az ország különböző részeibe elkövetett betöréseknél részt veendő és ismét eléldogélni szatoos üzletében, melyet Petrozsényben a Petrilla felé vezető utczában, kedves élete párjával Weisz Fannival mely üzletet ez utóbbi néven nyitott. Nem is sejtette senki a kis alázatos emberkében az ország legveszedelmesebb betörőjét, ki életének java részét különböző börtönökben töltötte el, többnyire betörések és lopásokért. 12-én reggel két uri ember *Emesz* György és *Szentpétery* György fővárosi detektívek élénken érdeklődtek valami *Rosenberg* Lajos, *Rosenberg* Bernát, *Guttman* Bernát esetleg *Schönberger* Bernát nevű ur után. E sok nevű uriember itt tartozkodik Petrozsényben. — A személyleírásról, a rend éber őrei *Hurdu* Áron utasítására megjelentek *Weisz* Fani szatoos üzletében, kinek előbb itt mosó és tisztító intézete is volt, s ott a szíves házigazdában nyomban felismerték *Schönberger* Bernátot, ki itt Petrozsényben *Rosenberg* Lajos név alatt szerepelt, — kies hazánk hírhedt betörő gazemberét, kinek lelkét a 4 év előtt Nagy-Károlyban történt adóhivatalbani betöréses-lopásbani tettesség és a közel multban Zilahon szintén az adóhivatalban történt betöréses-lopásbani bünrészség terheli. Rövid házkutatás után több ékszer került elő, melyek a nagy-károlyi lopásból erednek. A sok nevű ur persze tagadásban van, azonban hiába, mert egy a börtönügyi viszonyokkal ismert helybeli tisztviselőnk reá ismert *Schönberger* Bernát, ki 1898-ban a szegedi csillagban ült hasonló büncselekmények miatt. Megjegyzendő, hogy ezen büntényekért már *Schönberger* alias *Rosenbergnek* 14 társa fogva van, s az éj folyamán *Oldás* Ferencz csendőr tiszthelyettes már átkísérte őt is Zilahra, s egyidőre biztosságba lesz helyezve a köznyugalom és vagyon zavarjának hírhedt alakja. Pár héttel ezelőtt, több petrozsényi polgár kapott figyelmeztető sorokat, hogy vigyázzanak, mert a betörők ekkor és ekkor megfogják látogatni, kérdés nincsen e összefüggésben *Schönbergerrel* e levelezés, kinél nagyobb mennyiségű pénzt, ékszer és betéti könyvet találtak, mely vagyon nem állhat összefüggésben a szatoos üzlet szerény jövedelmével.

A fényképésznél. Fenti hírünkkel kapcsolatban még a következőkről értesít tudósítónk. Mennyire jól érezte magát *Schönberger* alias *Rosenberg Guttman* nálunk és mind a mellett mennyire óvatos volt nagybecsű (?) incognitoját megőrizni tanúsítja a következő eset is. A mult vasárnap beállított a nemes familia a *Joánovits*-féle jóhírnevű fényrodába, megörökítendő ékes czifferblatjukat. Már a pozeban volt a kedves család az apával (?) a közepén. A fényképész a szokásos felhívásokat intézte: kérem most egy pillanatra ide tekinteni, nyugodtan maradni, most . . . egy . . . kettő . . . há á á ! a „rom“-ra nem került a sor, a táti kiugrott a csoport-

ból és semmi biztatásra sem volt reá vehető, hogy a készülék elé álljon. Meggondolta a dolgot: nem lesz jó saját képmását fitogtatni. Sajnos a börtön és rendőrség albumaiban gyakran volt már ő megörökítve, furesza pozeban mellén össze tett kezekkel és rajta egy számmal mely utóbb a: 4568 volt. Óvatosság ez a fő: akár a geschäft.

Kodra.

— **Érdekes jeleneteket** mutat be kitünő képekben Asszírta fénykorából Endrei Zalán „A Világ Történelmé“-nek e heti száma. Az eredeti, ősrégi műemlékek után készült képek érdekesen tárják elénk az akkori életet; a többek közt látjuk, mint vakított meg maga a király az elfogott rabok közül néhányat, hogyan számolták meg az elesetteket. Igen érdekes a színes műmelléklet is. Mutatványszámot küld „A Világ történelme“ kiadóhivatala Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Tanügy.

Szám 101—1905.

Pályázati hirdetés.

A nagyszebeni tanítónőképzőintézet I-ső osztályába a következő 1905/906 tanévre felvételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leányiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy leánygimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték.

Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a fől vétel.

A főlvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók.

1. Keresztlevél.

2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idei első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő.

3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról.

A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Benuakási havidíj 36 korona (18 forint). A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A főlvételt július hó első napjában lesz elintézte, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek.

A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik.

A III. osztályba felvehetők olyanok is, akik kisdödvönői oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a leánygimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözőeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek.

A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság.

Nagyszeben, 1905. május 1-én.

Dr. BILINSZKY LAJOS,
képzőintézeti igazgató.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Derenyesben a petrillai ut mentén fából

épült egy szoba, konyha és
kamrából szükséges meléképü-
letekkel ellátott új házamat
örök áron eladni szándékozom.

Csiki Rancz Ágoston,

— 53. sz. máv. pályáör. —

Körülbelül 4—500 métermázsza prima

réti széna

eladó, közvetlen a vasuti állomás mellett

Értekezhetni lehet:

a Hunyadmegyei I. Takarékpénztárnál

H A T S Z E G E N.

